

Reageren:
kunst@ed.nl

◀ Country Club, Bunia, Congo, 2008. FOTO MAGNUMPHOTO CARL DE KEYZER

De ironie en kritiek van Carl De Keyzer

Rob Schoonen
r.schoonen@ed.nl
Eindhoven

‘D’aar heb ik later wel een beetje spijt van gehad, ja’, zegt Carl De Keyzer (63). Maar de lachrimpeltjes rond zijn ogen vertellen een wat ander verhaal. Hoe dan ook: het boek *Congo* van landgenoot David Van Reybrouck is alom gelauwerd en er zijn er inmiddels meer dan 700.000 van verkocht. ‘Dan is het toch wel een beetje jammer dat we het project niet samen hebben kunnen afronden’, grijnst De Keyzer.

Want het Congo-project, dat waren ze samen gestart, de Vlaamse schrijver en de Vlaamse fotograaf, samen op pad in de voormalige Belgische kolonie, om het vijftigjarige onafhankelijkheidsbestaan van het land te markeren. ‘En de eerste drie maanden ging het ook prima, maar op een goed moment kon ik - dankzij mijn lidmaatschap van Magnum (het bekende internationale fotoagentschap -red.) wel redelijk vrij door het land reizen, maar David niet. Dus zijn we apart verder gegaan.’

Van Reybrouck kwam niet veel later met zijn vuistdikke en internationale bejubelde boek op de proppen,

Bij Pennings Foundation in Eindhoven is na de lockdown de tentoonstelling ‘Congo’ van de bekende Vlaamse Magnum-fotograaf Carl De Keyzer te zien. Het is een imposant beeldverhaal van een vrijwel failliet land.

De Keyzer deed daar niet voor onder en presenteerde zijn fotoboek *Congo* en kreeg er in 2010 prompt de ‘Photo-book award of the Year’ voor. Hoeveel exemplaren daarvan inmiddels zijn verkocht, kan De Keyzer niet zeggen, hij weet het simpelweg niet.

Oude reisgids

Over een aantal jaren verspreid - tussen 2003 en 2009 - reisde De Keyzer in totaal tien maanden door Congo, tot 1960 een kolonie van België. Als richtsnoer had de man uit Melle (bij Gent) een oude reisgids meegenomen.

Ze hebben de staatskas voor zo'n 122 miljoen euro geplunderd! Dan schiet het niet op hè

– Carl De Keyzer, fotograaf

men. Wat De Keyzer altijd doet, deed hij ook in het voormalige land van Koning Leopold II: scherp waarnemen, zo dicht mogelijk op het onderwerp zitten en de groothoeklens optimaal benutten. En zo zie je een reeks aan beelden die indruk maken en tegelijkertijd de enorme armoede van het land over het voetlicht brengen.

Kijk naar de foto van een jonge knul in Lubumbashi (eerder Elisabethville), een foto uit 2008. Hij leunt, op de voorgrond, tegen een stenen balustrade van wat vroeger een school was, en kijkt wat weemoedig het beeld uit. Het ziet er allemaal wat vervallen uit; de vijver is leeg, de fontein spuit niet en studenten of docenten zijn in geen velden of wegen te bekennen. Dan wordt je oog getrokken naar de handen van de knul en dan vooral de wijsvinger van zijn linkerhand. Die is misvormd.

Twee lagen

Het is weer een van die tweede lagen

die De Keyzer stevast in zijn foto's stopt. En ook altijd proef je zijn ironie en kritiek.

De fotograaf heeft bij het afdrukken doelbewust zo'n veertig procent zwart-wit aan de kleuraanbeelding toegevoegd, om op die manier zoveel mogelijk het effect van die aloude reisgids-foto's te benaderen. ‘Dat is wel gelukt denk ik, maar honderd procent kleur heeft eenzelfde effect, daar kwam ik achter toen ik de foto's van het Noord-Korea-project, van enkele jaren terug, afdrukte.’

Maar hoe dan ook geven de foto's van De Keyzer aan hoe slecht Congo ervoor stond, jaren geleden, en eigenlijk is dat nog altijd aan de orde, mede door de corrupte leiding van het land. ‘Heb je vorige maand in De Standaard gelezen wat de vorige president, Joseph Kabila, heeft gedaan? Hij en zijn familieleden hebben de staatskas geplunderd voor zo'n 122 miljoen euro! Tja, dan schiet het niet op hè?’

■ ‘Congo Connecting’ van Carl De Keyzer. De expositie is na de lockdown te zien bij Pennings Foundation, Geldropseweg 63, Eindhoven. Open op woensdag tot en met zaterdag van 12-17 uur. Tot 26 februari 2022. Informatie: penningsfoundation.com

Theatrale rechtszaak

Zo'n 40 theaters werken samen in de theatrale, online rechtszaak *Schuld of Onschuld*. Op maandag 27 december om 10u start het eerste proces. Het publiek beslist mee. Met o.a. Kees Hulst en Renée Soutendijk. Op SchuldofOnschuld.nl

Blik in het Kijkvenster

In het Kijkvenster van Wilma Linders in Veldhoven tot 1 januari: ‘Nood-Verband’. Dat is een installatie rond klimaat en faunabeheer. Tevens is er werk van Eric van de Ven te zien. De werken zijn de hele dag te zien aan de Kromstraat 55.

Nieuw boek Neggers

Leve de koning heet de nieuwe roman van Martijn Neggers. Het is een heuse hedendaagse riddersroman. Neggers (Eindhoven 1987) werd bekend en berucht met zijn ‘Helmond-roman’ *Spoetnik*. Binnenkort meer over het boek op deze pagina's.

Wat te doen